

i sapiguer el grau de rapidesa de descomposició per a calcular la seva durada d'acció i demés conèixer l'exigència en nitrogen de les plantes a que va destinat. Deu tenir-se també present que la calç ajuda a la descomposició de les matèries orgàniques destinades a adob.

En el vinent article posarem exemples tinguent en compte totes aquestes circumstàncies.

JOAN SALOM

Enginyer Ajudant del Servei d'Arbres fruiters

Pro sericicultura

A les comarques vinyateres, cada dia se sent més la necessitat de cercar un cultiu que compensi l'escàs negoci dels ceps. Se n'han proposat quiscuns, i jo crec que en molts casos un dels indicats és el conreu de les moreres. Raons? Substituir tot d'una els ceps per una planta qualsevol, és cosa que no es pot aconsellar a ningú. Això ha de venir paulatinament, de mica en mica si el conreu posat a prova resulta verament productiu. Jo tinc una confiança absoluta de què el conreu científic de la morera és dels més productius, i, malgrat aquesta fe, no diré pas a un pagès: «Arrenca tots els ceps i planta moreres». Que provi de plantar-ne entremig dels ceps o en vinyes perdudes o en torrenteres i marges, això si que li aconsello amb entusiasme.

Per a conrear moreres no cal pas abandonar els raïms, ni s'ha de deixar un sol jornal per atendre-les. No es necessita una fortuna per plantar uns centenars de moreres. No cal tenir por de si viurà o no a les nostres terres, car s'aclimata a variadíssims països. Prova ben palesa en són les gegantines moreres que trovareu en la major part dels pobles, record vivent d'un esplendor que pot tornar, si els agricultors volen. Les despeses per a conrear-les no són molt crescudes, tenint en compte que no precisen feines d'istiu, en quina època no poden abandonar-se els ceps.

Em sembla que tots aquests motius són prou per a demostrar la conveniència d'adoptar aquest cultiu i convencen de la compatibilitat amb altres.

Però ja tenim les mores avivades, ja fan goig a la primavera, i les fulles, vindrà la tardor i, marcides, seguiran la ruta de l'atzar.

Mal negoci seria si les coses succeïssin així. Les fulles de morera es convertiran en seda per mitjà d'un cuc. I aquí tenim el veritable aspecte industrial del conreu de les moreres.

Aquesta indústria a Espanya es realitza d'una manera lamentable. Cada agricultor cria un nombre determinat de cucs, proporcional a les moreres de què disposa. La cria es desenrotlla bé si el temps segueix uniforme i la casualitat els acompanya. Però d'una manera general és raríssim l'any que pot dir un agricultor que ha fet bona collita. I és natural que això passi. El cuc de seda és un animallet d'origen oriental, de

regions on la temperatura és més uniforme i més alta. Doncs si el posem en climes menys favorables per a la seva vida, és lògic que necessitarà més cuidados per a son regular desenrotlló i, per conseqüència, per a què produeixi benefici en explotar-lo.

La producció individual no pot donar bons resultats de cap manera. Únicament un propietari de milers de moreres pot tenir una instal·lació com cal i treure bon negoci dels cucs de seda. Però el pagès que cria una unça de llavor en canyissos més o menys nets, en una habitació qual·sevol i amb higiene més dubtosa, de cap manera pot tenir la seguretat d'un bon rendiment, doncs entre els cucs que se li moriran abans de l'hora i els que no arribaran a filar, n'hi restaran amb prou feines dues terceres parts.

El sistema ideal de produir la seda és la *cooperació*. A cada poble on hi hagi plantades al menys cinc mil moreres, s'hi podria arranjar un local amb totes les condicions precises per a la vida regular i sana del cuc. Un encarregat expert, portaria la direcció de la fàbrica — si així pot nomenar-se. — Disposaria tots els serveis i tindria especial cura en conservar les condicions atmosfèriques més favorables a la vida dels cucs.

Els productors de fulla portarien aquesta a mesura que s'anés indicant, doncs de no ésser així podrien trobar-se acumulacions i manques. La fulla seria rigurosament pesada, repartint-se els beneficis a prorrata dels quilograms entregats.

D'aquesta manera podria muntar-se una explotació verament racional, s'estalvia la mà d'obra i s'aconseguiria un benefici més segur.

Més, per a realitzar aquest bell ideal, és precís que un organisme identificat amb l'agricultura s'en ocupi, fent la propaganda necessària fins a convèncer als agricultors dels aventatges de la sericicultura.

Aquesta entitat no podria ésser altra que la Mancomunitat de Catalunya, per mitjà d'un Institut Català de sericicultura.

Heu's aquí, doncs, com podria establir-se aquesta indústria agrícola a la nostra terra: Instituint un centre d'informació sericícola d'on es donessin tota classe de referències i notícies sobre aquesta qüestió. Estudiar quina espècie de morera es desenrotlla millor a Catalunya, esbrinant el problema de les moreres indígenes i les orientals, que tant preocupa avui dia als sericultors italians. Practicar la selecció de la llavor i aconsellar la manera més beneficiosa de mantenir els cucs.

Crear viviers de moreres per a assortir-ne als agricultors al preu més econòmic possible. Estudiar la manera de instal·lar ofegadors al vapor, doncs ja és sabut que els capdells així preparats tenen més estima que els morts pels procediments clàssics.

Ofereixo aquests caires incomplets de la qüestió sericícola al nostre Director general d'Agricultura, amb la seguretat de què pot fer-se molt per aquest cantó en benefici de la nostra pagesia i de la nostra riquesa pàtria.

JOSEP VIDAL MUNNÉ

Tenir el bestiar brut és preparar-lo a un sens nombre de malalties.